

Daniel Aranduka — Irundy haḡua haḡua haḡe

Pe Ysrykuéra haḡua haḡua haḡuaitépe

Jeff Pippenger

2023-11-27

Ñamombe'u hína pe “siete tiempo” Levítico veintiséis-gui, ojehechauhaháicha Daniel arandukápe. Jajapo upéva pórke peteĩva umi característica profética pe “siete tiempo”-gua ha'eha ombojekuaaha pe “ita ñepyso” umi omopu'áva omboykéva'ekue. Adefini hína pe ita ñepyso ojehechauháva Escritúrape peteĩ añetegua ramo ikatúva ojehecha, hákatu ndojehechái. Umi ohecháva guarã, ha'e peteĩ mba'e hepyetereíva; umi ndohecháivape guarã katu, ndaha'ei añoite pe mba'e ipype oñepysóva, ha'e avei pe ita omongu'ipa haḡuáicha chupekuéra.

Cristo opresentáro guare pe ita omombo vaekue umi omopu'áhára, ohechauka pe ita akāgua oikóta hague pe esquina akā. Pe marandu pe ita oñemboyke vaekuere Escrituras-pe tapiate oñe'ẽ Ñandejára ohasávo peteĩ tetã yma guare pacto-gua ykére, ha upe jave avei Ñandejára oikeha pacto-pe peteĩ tetã ndaha'ei vaekue yma Ñandejára retã.

Jesús he'i chupekuéra: Araka'eve piko ndapeleeséi va'ekue Ñandejára Ñe'ẽme: “Ita umi omopu'áva ohejareíva, upevaite oiko akā itáramo eskinápe; kóva Ñandejáragui ou, ha ñanemandu'ápe iporãiterei ñanembopy'aguapýva”? Upéva ha'e peẽme: Ñandejára Rréino ojeipe'áta pendehegui, ha oñeme'ẽta peteĩ tetã ome'ẽva hi'a. Ha oimeraẽva ho'áva ko ita ári, oñembyaíta; ha oimeraẽva ári ha'e ho'áva, omongu'itĩmbáta chupe. Mateo 21:42–44.

Peteĩha “aravo marandu” William Miller oguahẽ haḡua hese umi ánhel marangatu rupi, ha'e va'ekue pe “pokõi aravo” Levítico mokõipa poteĩme. Adventismo Laodiceagua omoñepyrũ pe tembiapo omboguejy haḡuáicha umi añetegua ypykue Tupã ombyaty va'ekue Miller rembiapo rupive, omboykévo pe peteĩhaite Miller ojuhu va'ekue. Añetehápe, oimeraẽ ta'anga marandu rehegua peteĩ fundamento marangatu rehegua ha'e peteĩ ta'anga Cristo rehegua, ha'eva “Ita”; upéva pe “pokõi aravo” oñemboyke hague ary 1863-pe ndaha'ei añoite omombe'úva pe ñepyrũ umi añetegua ypykue oñemboyke haḡuáicha, síno ohechauka avei peteĩ ñemboyke Cristo rehe. Oiko haguéicha Cristo testimonio rehe pe ita oñemboyke va'ekue, Pedro avei ombojekuaa peteĩva umi marandu'ẽ oñembojoajúva pe ita fundamento rehe ha'eha ipahápe oikótava “akā esquina pegua”.

Upéva avei oĩ Ñandejára Ñe'ẽme he'íva: Péina ápe, amoĩ Siónpe peteĩ ita pyenda iñakáva, poravopyre, hepyetereíva; ha upe ojeroviáva hese ndaikatúi haḡua oñemotĩ. Upéva peẽ pejeroviáva guarã ha'e iporãiterei; ha umi naiñe'ẽrendúivape guarã, pe ita umi omopu'áva omboykéva, upeite oiko pe eskinápe iñakavarã, ha peteĩ ita omoñepysangáva, ha peteĩ ita guasu omoñeporandúva; ha'ekuéra oñepysanga Ñandejára Ñe'ẽ rehe, naiñe'ẽrendúigui; upévarã voi oñemoĩmava'ekue. Peẽ katu peẽ peteĩ ñemoñare poravopyre, peteĩ saserdóte ruvicha gua'u, peteĩ tetã marangatu, peteĩ tavayguakuéra ijojaha'ỹva; ikatu haḡuáicha pemombe'u umi mba'eporãite upe penehenóiva pytũmbygui hembipe porãite haḡuápe: peẽ yma ndapeikói peteĩ tetã ramo, ko'ága katu peiko Tupã retã ramo; peẽ yma ndapehupytĩ

poriahuverekó, ko'áña katu pehupytyma poriahuverekó. 1 Pedro 2:6–8.

Ita angapy oíva Adventismo ñepyrũbyme, oiko pe akã angulgua. Isaías oĩ peteĩ ñe'ẽme Cristo ha Pedro ndive, ha Isaías oiporu pe ita angapy ohechauka haña peteĩ tavayguakuéra joaju oñemboykéva peteĩ tavayguakuéra pyahu ñemoĩme haña pe ñe'ẽme'ẽ pyahu. Itestimóniope ha'e ohechauka peteĩ aty ojapóva peteĩ ñe'ẽme'ẽ mano ndive, ha oguerohoryva'ekue peteĩ japu. Pe japu oguerohoryva'ekue hikuái, ha'e pe japu Pablo ohechauka haña oguerúva mbotavy guasu umi ojapóva ñe'ẽme'ẽ mano ndive ári, ndojapói haguére pe añetegua mborayhu.

Upévore pehendú pe Tupã Ñandejára ñe'ẽ, peẽ kuimba'e ñembohoryhára, peẽ pejopy va'ekuéva ko tavayguakuéra oíva Jerusalénpe. Pende ere rupi: “Ore rojapo peteĩ ñe'ẽme'ẽ ñemanóndi, ha añaretã ndive roñemoĩ peteĩ ñe'ẽme; ohasávo ore ári pe ñembyasy guasu osyryrýva, ndohasamo'ãi ore rehe; japoguýgui japu rehe ore ñemo'ãrã, ha ñembotavy guýpe roñemokañy.” Upévore péicha he'i Tupã Ñandejára: “Péina ápe, amoĩ Siónpe peteĩ ita pyenda-rã, peteĩ ita oñeha'ãmava, peteĩ ita iporãitereíva esquina principal-rã, peteĩ pyenda hatã ha jeroviaha; pe ogueroviáva ndopyta mo'ãi pya'e haña. Huísio amoíta ñembojoja haña peteĩ línea-pe, ha tekojoja peteĩ plomada-pe; amandáu oitypáta pe japu rehegua ñemo'ãrã, ha y osyryrýva ojaho'ipáta pe kañyha. Ha pende ñe'ẽme'ẽ ñemanóndi oñembyai haña, ha pene ñe'ẽme añaretã ndive ndopytamo'ãi; ohasávo pe ñembyasy guasu osyryrýva, upéramo peẽ peñemboguejýta hese.” Isaías 28:14–18.

Pe “siete tiempo” oñemokañy japu guýpe, ha Tupã ohasa rire Yvyra Ñe'ẽme'ẽ yma guare tavayguakuéra ykére ha oíke ñe'ẽme'ẽme umi cien cuarenta y cuatro mil ndive, pe ita yma guare ojepoi va'ekue kórner pegua ojupi haña pe “akã” ramo pe kórnerpe. Umi ontendéva ko añetegua haña, iporãiterei, ha umi noikũmbýivape ñuarã, pe ita oikóva pe kórner akã ramo ndaha'ei aõnte ombovu chupekuéra, síno ñe'ẽjoajúpe oiko avei ichuguikuéra pe ita oñemoíva hi'ári haña.

Daniel kuatione'ẽme, capítulo 8, versíkulo 19-pe, jajuhu pe “paha paha” pochy rehegua, upéicha ojekuaaukávo tekotevẽha avei oĩ peteĩ “ñepyrũ paha” pe pochy rehegua. Pe ára pukukue 677 Cristo mboyve guive, 22 jasypa 1844 peve, ohechauka pe tiẽmpo pe santuario (ha pe ehérsito) oñembohasáva guýre. Ha pe papado katu oprosperava'erã pe pochy oñembotýta peve, he'iháicha Daniel capítulo 11, versíkulo 36-pe. Pe pochy paha capítulo 8-pe ohechaukáraro peteĩ ára pukukue paha, upéicharõ pe pochy paha capítulo 11-pe avei ohechauka peteĩ ára pukukue paha. Kóva ha'e pe Biblia hesakã poráva ombo'éva, jepe ko añetegua oñeñomi haña japu rupive umi omanóva ndive ojapo va'ekue peteĩ ñe'ẽme'ẽ.

Mokõive mokõivéva pe paha royrõ ohechauka peteĩ aravo peteĩchagua paha, mokõivéva ningo ojehu va'ekue peteĩcha ñehundi peteĩchaguágui, ha'éva mokõi mil po cincuenta ary pukukue ñemosarambi, jejapyhy ha tembiguái reko. Pe tetãnguéra yvate gotyogua raẽvete ohasa pe ñemosarambi, jejapyhy ha tembiguái reko “siete tiempos” rehegua, ary 723 a.C. jave, pe mburuvicha guasu Asiria-pegua ogueraha chupekuéra prisionéroramo. Pe tetãnguéra yvy gotyogua ohasa avei upeichaite ary 677 a.C. jave. Jeremías omoneĩ ko añetegua.

Israel ha'e peteĩ ovecha isarambíva; umi león omosarambi chupe: tenonderã rréi Asiria pegua ho'u chupe; ha pahápe ko Nabucodonosor, Babilonia rréi, omopẽ ikãngue. Jeremías 50:17.

Jeremías ohechauka peteĩ juicio oho haña mbeguekatúpe. Umi asirio ogueraha pe reino yvategua año 723 a.C.-pe; upéi ogueraha hikuái Manaséspe Babilóniape, hoga guasu táva-pe, año 677 a.C.-pe. Upéi Nabucodonosor ogueraha Joacim-pe, ha upéicha ojehechauka ñepyrũrã umi setenta año ñembyasy haña cautiverio-pe año 606 a.C.-pe. Upéi Nabucodonosor ogueraha Sedequíaspe ha ohundi Jerusalénpe año 586 a.C.-pe.

Pe rréino del sur oñemomandu va'ekue ohasa va'erãha pe destino peteĩchagua rréino del norte ndive, osegíramo hembiaipo vai ha heko pu'akápe. Pe juicio oúva rréino del norte ári oñembotýta va'erã avei rréino del sur ári, ha pe símbolo upe juicio rehegua hína peteĩ línia ojepyso va'erã Judá ári. Isaías testimoniope, ha'e va'ekue mante “pe línia”, péro pe pasáhe oúvape, “pe línia” hína “Samaria línia”.

Upévore péicha he'i Tupã Ñandejára Israel Jára: Péina ápe, che aguerúta Jerusalén ha Judá ári peteĩ mba'e vaiete, opavave ohendúva hese, mokõivéva ijapysa ryrýita. Ha aipysóta Jerusalén ári Samaria ñeha'ãha, ha Acab róga plomada; ha ambogupáta Jerusalén peteĩ kuimba'e ojohéi haña peteĩ tembipuru, ojohéipa rire ojere haña ijapyte gotyo. Ha ahejáta che erensia rembyre, ha ame'ëta chupekuéra ija'e'yhára pópe; ha oikóta hikuái tembi'urã ha mba'e jeguatarã opa ija'e'yhára kuérape guarã; póрке ha'ekuéra ojapo va'ekue ivaíva che resa renondépe, ha chembopochy, ára itúva kuéra osẽ hague Egipto guive ko árape peve. 2 Reyes 21:12–15.

Mokõi ñe'ẽ profético oĩ umi versíkulo oñemombe'úma va'ekuépe ha tekotevẽ ojehecha haña. Peteĩha ha'e nambi rryri, ha ambue katu ha'e aplomada. Ko'ã versíkulope avei ojehechauka Samaria lina ha'eha Ahab róga aplomada. Pe lina ha pe aplomada ha'e tembipuru jehusgarã, ojeporúva ñemopu'ã rembiapópe. Umi versíkulope ojekuaa haña pe jehusga ojeguerekova'ekue pe tetãnguéra yvate gotyo rehe, ojehechaukáva Samaria ha Ahab róga ramo, oguhẽtaha avei Judá ha Jerusalén ári. Pe ñe'ẽmondo peteĩva omoĩrõ guare pe ñehenói, pe tetãnguéra yvate gotyo pegua Israel rehe ojeike va'ekuéma, oñemomba'éma, oñehundíma ha oguerahapyréma tembiguáiramo. Tupã jehusga marandu omoheñoi nambi rryri umi ohendúvape pe ñehenói. Mokõivéva, pe aplomada ha pe nambi rryri, ojejuhu mbohapy jey peteĩteĩ Escritúrape. Káda kásope, umíva ohechauka Tupã pochy hendýva Ipuévlo tee rehe.

Ha Ñandejára ou, ha oñembo'y, ha ohenói ambue jeyguáicha: Samuel, Samuel. Upérõ Samuel ombohová: Eñe'ẽ; ne rembiguái niko ohendu. Ha Ñandejára he'i Samuel-pe: Péina ápe, ajapóta peteĩ mba'e Israel-pe, upéva rehe opavave ohendúva ijapysakuéra ryrýita. Upe árape ahupytýta Eli rehe opa mba'e ha'e va'ekue hoga rehegua; añepyrũvo, amohu'ãta avei. 1 Samuel 3:10–12.

Eli róga ñehundi hague ha'e pe profesía ojapótava mokõivéva apysa rryri opavavépe ohendúvape. Apysa rryri, Samuel tiempope, ohechauka Eli róga ohasaha. Pe ñe'ẽmondo oñeme'ëva'ekue Sámuelpe oñekumpli hague ha'e Eli róga ñehundi ha Samuel oñemopyenda profétaramo. Samuel ohechauka peteĩ tetãyguá aty, Pedro he'iháicha, yma ndaha'éiva'ekue Tupã retãyguakuéra, ha ko'ãgã katu ha'e; póрке Samuel oñemopyenda ramo guare profétaramo, Eli róga oñehundi. Jeremías avei omombe'u peteĩ huisio Jerusalén mburuvichakuéra rehegua ojapóva apysa rryri.

Ha peje: Pehendúke Ñandejára ñe'ẽ, peẽ Judá mburuvichakuéra ha Jerusalén-pegua kuéra; péicha he'i Ñandejára ipu'akapáva, Israel Jára: Péina ápe, che aguerúta mba'evai ko tenda ári, ha opavave ohendúva upéva, hapykuerépe ijapysa ryryíta. Jeremías 19:3.

Mbohapy ñe'ẽñemi ohóva apysa ryryire rehegua ojoaju peteĩ tavayguakuéra joajupy ndive, ha'ekuéra ojapo va'ekue peteĩ ñe'ẽme'ẽ mano ndive ha upéi oñembyaipa hese kuéra, oñemomba'e haña, oñehundi, oñemosarambi, ha ojegueraha tembiguáiramo. Pe apysa ryryi ha'e Tupã pochy ñembojovake ra'anga, ha upe ñembojovake ra'anga avei ojehechauka mbohapy jey Ñandejára Ñe'ẽme, ñe'ẽ “plummet” rupive. Ñamoñe'ẽma hague Mokõiha Reyes ha Isaías-pe, péro oĩ gueteri ambue ñe'ẽñemi “plummet” rehegua Ñandejára Ñe'ẽme, ha upe ñe'ẽñemíme pe ñe'ẽ plummet oñembohasa ambue ñe'ẽ hebreo-gui, ndaha'ei mokõi ñe'ẽñemi mboyvegua-gui.

Ha pe ánhel oñe'ẽva'ekue chendive ou jey ha chembopáy, peteĩ kuimba'e okegui oñembopáyháicha. Ha he'i chéve: Mba'e piko rehecha? Ha ha'e: Ama'ẽma, ha péina ápe peteĩ candelabro óro memeteva, peteĩ mba'yrũ iñakã ári, ha hi'ári umi siete lámpara, ha siete tubo umi siete lámparape ñuarã, oĩva iñakã ári. Ha mokõi olívo yvyra hi'ypýpe, peteĩ mba'yrũ akatúa gotyo ha ambue asu gotyo. Upémarõ ambohováí ha añe'ẽ pe ánhel oñe'ẽva'ekue chendivepe, ha'e haña: Mba'épa ko'áva, che ruvicha? Upérõ pe ánhel oñe'ẽva'ekue chendive ombohováí ha he'i chéve: Ndereikuaái piko mba'épa ko'áva? Ha ha'e: Nahániri, che ruvicha. Upérõ ha'e ombohováí ha oñe'ẽ chéve, he'ívo: Kóva hína Ñandejára ñe'ẽ Zorobabelpe ñuarã, he'íva: Ndaha'ei mbarete rupive, ni pu'aka rupive, che Espíritu rupive añoite, he'i Ñandejára de los ejércitos. Mávapa nde, yvyty guasu? Zorobabel renondépe nde reikóta peteĩ ñu porãme; ha ha'e oguenohẽta pe ita akã rehegua, sapukái reheve, he'ívo: Tupã gracia, gracia toĩ hi'ári. Avei Ñandejára ñe'ẽ ou chéve, he'ívo: Zorobabel po omopyenda ko óga; ha ipo voi avei omohu'ãta chupe; ha reikuaáta Ñandejára de los ejércitos chembou hague pene rendápe. Mávapa ningo omboykéva umi mba'e michíva ára? Ha'ekuéra ovy'áta ha ohecháta pe plomada Zorobabel pópe, umi siete ndive; umíva hína Ñandejára resa, oikóva ohesa'ỹijo haña opa yvy ape ári. Upérõ ambohováí ha ha'e chupe: Mba'épa umi mokõi olívo yvyra oĩva pe candelabro akatúa gotyo ha asu gotyo? Ha ambohováí jey ha ha'e chupe: Mba'épa ko'ã mokõi olívo rakã, umi mokõi tubo óro rupive oñohẽva hikuái ijeheguiete pe aséite óro? Ha ha'e ombohováí chéve ha he'i: Ndereikuaái piko mba'épa ko'áva? Ha ha'e: Nahániri, che ruvicha. Upérõ he'i: Ko'áva hína umi mokõi oñeunhíva, oĩva pe Yvy tuichakue Jára ykére. Zacarías 4:1–14.

Pe ñe'ẽ oñembohasáva “plummet” ramo 2 Reyes ha Isaías 28-pe, ha'e “mishqâl”, ha he'ise peteĩ pohýi. Mokõive pasáhepe peteĩ pohýi (plummet) oñemoĩta pe líña. Pe pohýi ha'e upe ojeporúva balánzape, ha ohechauka juicio. Pe línea oguerékova peteĩ pohýi ha'e peteĩ línea de juicio. Samaria línea ha'e pe ára “siete tiempos”, térã mokõi mil poteĩsa cien ha mokõi pa ary. Upe mismo período de tiempo oñemoĩta va'ekue pe reino del sur ári, upe oñemoĩ haguéicha pe reino del norte ári. Mokõivéva línea paha ojehechakuaa Daniel arandukápe, térã pe indignación paha paha ramo, térã pe indignación peteĩha paha ramo. Upe período oñerrepresenta Daniel-pe ramo pe tiempo Jerusalén ha pe ejército oñembohasátaramo pytĩmby guýpe umi mokõi poder devastador pagánismo ha papalismo rupive. Mokõive período oñepyrũta umi itáva guasu teéva oñeinvasi, oñeconquista, oñehundi ha hogayguakuéra oguerahaha tembiguáiramo.

Péro Zacarías-pe, pe ñe'ẽ “plummet” oñemoheñói mokõi ñe'ẽ hebreo joaju rupive. Peteĩha ñe'ẽ ha'e “‘eben”, ha he'ise “omopu'ã haña”, ha avei he'ise “ita”. He'ise “ita ojeporúva ñemopu'ārã”. Upéi upe ñe'ẽ oñembojoaju pe ñe'ẽ hebreo “bedîyl” ndive, he'iséva “omboja'o térã ombojoavy”. Pe “plummet” Zacarías-pe ha'e pe ita hi'ári oñemopu'áva ha omoheñóiva mboja'o ha ñembojoavy. Pe ñemboja'o oĩ mokõi aty adorador kuéra apytépe; peteĩ aty ovy'áva ohechávo pe ita, ojapóva chugui i esquina akã, ha hi'ári omopu'áva, ha ambue katu ndohecháiva, omboykéva, ipysyrõva hese, ha ipahápe oñembyaíva hese, upéva upéi oikóva ichugui i akãita térã ita oñeñotýhague. Peteĩ aty ojapo peteĩ ñe'ẽme'ẽ tekovéndi, ambue katu peteĩ ñe'ẽme'ẽ ñemanóndi.

Zacarías rembiasakuepe, Israel yma guare osẽramoite va'ekue Babilóniagui omopu'ã jey ha omyatyřõ haña Jerusalén. Zorobabel oñemoĩ va'ekue gobernador ramo, ha ha'e va'erã oisãmbyhy pe tembiapo. Ha'e omoĩ pe ita pyenda pe tembiapo ñepyrũme, ha omoĩ pe ita akã, térã pe ita pahaite, pe tembiapo pahápe. Zorobabel he'ise “Babilonia ñemoñare”. Opa umi profesía ohechauka umi ára paha, ha Zorobabel réra ha'e pe símbolo pe tembiasakue ángel peteĩha marandu rehegua, oñemoĩrõ guare pe ita pyenda, ha hérava avei pe símbolo pe ángel mbohapyha marandu rehegua, oñemoĩrõ guare pe ita akã, térã pe ita pahaite. Pe jehechauka Espiritu Santo ñehẽ oñehẽkuaáva, taha'e pe movimiento peteĩhápe térã pe mokõihápe, ojehechauka Zorobabel rérape (Babilonia ñemoñare), pórke upéva ohechauka pe marandu ohenóiva pe generación pahaitépe “Babilonia ñemoñare” apytégui, osẽ haña. Upéva ohechauka pe marandu Pyhare Mbyte Sapy'a rehegua oiko va'ekue pe movimiento peteĩhápe, ha oikótamava pe movimiento pahápe, Sapukái Hatãme.

Mokõi olivoty, mokõi olivo rakã, ha umi mokõi ungidova ohechaukáva umi mba'yrupẽ oñehẽhápe pe aceite umi mokõi tubo órova rupive:

“Umi unhído oñembo'ýva Yvy tuichakue Jára ykére, oreko pe tenda ymave oñeme'ẽva'ekue Satanás-pe kerubín oñuãhára ramo. Umi marangatu ojeréva itróno jerére rupive, Ñandejára omantene peteĩ ñomongeta tapiate yvy arigua ndive. Pe aséite óro rehechauka pe grásia rupive Tupã ome'ẽva umi creyente lámpara-kuérape ani haña overa'y ha oñembogue. Ndaha'éiramo ko aséite marangatu oñeñohẽva yvágagui Tupã Espiritu marandu-kuéra rupi, umi mba'evai rembiguái-kuéra oguerékóta control completo yvypóra rehe.”

“Ñandejára oñemboyke haña ñemomba'e ñandéve ndajjarresivíri ramo umi marandu ha'e omondóva ñandéve. Péicha ñamboyke pe aséite órova ha'e oityséva ñande ángape, oñembohasa haña umi oĩvape pytũmbýpe. Ága oñuahẽ vove pe ñehenói: ‘Péina, ou pe noviomáva; pesẽ pejotopa haña hese’, umi ndohupyty'iva'ekue pe aséite marangatu, umi nomombaretéiva'ekue Cristo grásia ipy'apýpe, ojuhúta, umi virhen itavýicha, noĩriha oñembosako'ípe ojojuhu haña Ijára ndive. Ndojoguerekói ijehegui pe pu'aka ohupyty haña pe aséite, ha hekove oñehundipa. Péro ojejerure ramo Ñandejára Espiritu Santo rehe, ñañembo'e ramo, Moisés ojapo haguéicha: ‘Ehechauka chéve nde gloria’, Ñandejára mborayhu oñeñohẽta ñane korasõme. Umi kuã órogui, pe aséite órova oñembohasáta ñandéve. ‘Ndaha'ei mbarete rupive, ni pu'aka rupive, che Espiritu rupive katu, he'i Ñandejára Ipoderosóva.’ Oñehupytyvo pe Kuarahy Tekoporã rehegua resape hendyveréva, Ñandejára ra'ykuéra omimbi tesape hañaicha ko yvy ape ári.” Review and Herald, July 20, 1897.

Zacarías oporandu meme mávapa umi mokõi olivoty vyvramáta rehe, upéicha omoĩ hañgua en atención umi opaichagua símbolo umi mokõi testígo rehegua. Hermana White omombe'u umi mokõi olivoty vyvramáta ha'eha umi mokõi testígo Apocalipsis 11-peguáva.

“Mokõi testígo rehegua, maranduhára he'i avei: ‘Ko'áva hína umi mokõi olívo vyvra ha umi mokõi kandeléro oĩva yvy Jára renondépe.’ ‘Nde ñe'ẽ,’ he'i pe salmista, ‘ha'e peteĩ lámpara che pykuérape guarã, ha peteĩ tesape che rape peve guarã.’ Apocalipsis 11:4; Salmo 119:105. Umi mokõi testígo ohechauka Ñandejára Ñe'ẽryru kuéra Antiguo ha Nuevo Testamento-peguáva.” The Great Controversy, 267.

Zacarías oikuaase mba'éichapa pe mokõi testígo hína. Revolución Francesa-pe ha'ekuéra hína pe Antiguo ha pe Nuevo Testamento. Ojechauka chupekuéra Moisés ha Elías-ramo, ojejukáva távape pe mymba vai rupive, osẽva pe vyvkuá pypuku'ỹva guive. Ha'ekuéra ohechauka pe ministerio Future for America-peguáva, ojejukáva 18 de julio de 2020-pe.

Ñepyrũmby capítulo-pe, Zacarías oñemombáy rire, umi kanguekue piru omanómava oñembyaty ramo jepe, ha ndorekói gueteri tekove, Gabriel oporandu: “Mba'e piko rehecha?” Zacarías omombe'u mba'epa ohecha va'ekue, ha upéi oporandu: “Mba'epa ko'áva, che Ruvicha?” Gabriel omomba'e guasu pe porandu rehegua, ombohováivo Zacarías porandu ambue porandu rupive. Ha'e oporandu Zacarías-pe: “Ndereikuaái piko mba'epa ko'áva?” Upéi Gabriel ombohováí: “Kóva hína Ñandejára ñe'ẽ Zorobabel-pe guarã, he'íva: ndaha'ei mbarete rupive, ni pokatu rupive, síno che Espíritu rupive, he'i Ñandejára ipu'akapáva.”

Ñandejára Ñe'ẽ oñeme'ẽva'ekue Zorobabélpe ha'e va'ekue: “Ndaha'ei mbarete rupi, ni pu'aka rupi, che Espíritu rupive ae. Mávapa nde, vyvty guasu? Zorobabel renondépe nde reikóta peteĩ ñu: ha'e oguenohẽta ita akãguasú upéva sapukái reheve, he'ívo: Tupã mba'eporã, Tupã mba'eporã toĩ hese.”

Zorobabel, mburuvicha guasu, ohechauka pe mensahéro ombosako'íva tape ñepyrũrã ha paha rembiasakue-pe, henondépe vyvty oiko hañguáicha peteĩ ñu peve. Isaías omombe'u upe mensahéro rembiapo ha he'i ha'e “ombosako'íta peteĩ tape porã yvy ojeiko'ýháme ñandejáirairã”, ha ojaopóta “opa ñu pypuku” “opu'ã hañgua”. Upéicha avei ojaopóta “opa vyvty ha vyvty'i” “oguejy hañgua”, pe “vyvty guasu” Zorobabel mburuvicha guasu renondépe “oikóta peteĩ ñu hañgua”.

William Miller marandu “siete tiempo” rehegua oñeme'ẽ chupe Tupãgui. Zorobabel ohechauka William Miller-pe omoĩva'ekue “siete tiempo” ita ypy, ha avei ohechauka umi po “oguenohẽtava pe ita akã” rehe “sapukái reheve, osapukái ha he'i hañgua, Gracia, Gracia chupe.” Pe ñe'ẽ “gracia” mokõive jey je'e ohechauka pe marandu Pyhare Mbytegua Sapukái rehegua. Pe “sapukái” ohechauka upe marandu peteĩchagua ojechaukáva pe mbohapyha ánhel sapukái hatãme, ha pe “osapukái” ohechauka Pyhare Mbytegua Sapukái. Pe pasáhe tuichakue oñe'ẽ pe marandu Pyhare Mbytegua Sapukái rehe. Oñe'ẽ umi kuñataĩ rehe okeva'ekue manope Apocalipsis once tape rupi, upe ohasáva kanguekue vyvty guýpe kangue piru omanóva rehe rupi. Oñe'ẽ kangue piru omanóva ñemoingove jey rehe, ha oñe'ẽ pe “plomada” rembiapo proféticogua rehe umi kuñataĩ arandu ohecháva ha upéva rupi ovy'áva.

Upéi Zacarías he'i: “ha avei”. “Ha avei” he'ise ñemoĩha pe pasáhe oúva pe pasáhe mboyvegua ári. Kóva ojapo referencia pe principio profético rehegua “línea ári línea”. Pe ñomongeta mboyvegua ohechauka Tupã tavayguakuéra opáyha pyhare mbyte jave, ojehechaukáva Zacarías rupive. Pe ñomongeta mboyvegua heta jevy omomba'eguasú Tupã tavayguakuéra rembipota umi ára pahápe oikuaa haña mávapa umi mokõi testígo Apocalipsis capítulo once pegua. Upéva ohechauka Zorobabel orepresentaha tembiapo pe primer movimiento-pe ha avei tembiapo pe movimiento pahaguápe. Ohechauka Zorobabel “po-kuéra” (ohechaukáva pu'aka yvypóra rehegua) omoĩ va'erãha ita pyenda ha pe ñakãita, péro ipo-kuéra rembiapo ojejapo va'ekue ha ñeñangareko haña ko'ága peve añoite pe Consolador pu'aka divina rupive.

Pe ñomongeta oúva va'ekue upe rire, ñemoĩva'erãva pe ñomongeta mboyvegua ári, ohechauka porã mba'éichapa, umi “Zorobabel po” omohu'ávo pe tembiapo, upérõ Tupã tavayguakuéra ára pahápe oikuaáta “pe Ñandejára” “ombou hague” Gabrielpe, pe oguerúva tesape, “Tupã tavayguakuérape”. Ha'ekuéra ohechakuaáta pe marandu yvagagua ñembohasa rape, ha'éva pe añetegua peteĩha ojehechaukáva pe Jesucristo Revelación rehegua ndive. Ñemboykévo pe marandu ha pe tembiapo Zorobabel rehegua, ñemboyke hína pe marandu oúva Gabriel-gui, ha'e oguerékova'ekue Cristo-gui, ha Ha'e katu oguerékova'ekue Túva-gui.

Upéi ñemyesakã mokõi aty omomba'eguasúva. Peteĩ aty “omboyke'i mba'e michĩva ára?” ambue aty katu “ovy'áta” ha'ekuéra “ohechávo pe aplomo Zorobabel popegua umi siete ndive” ha'éva “Ñandejára resa, oguata haña ko'ápe ha upépe opa yvy ape ári.” Umi omboyke'íva mba'e michĩva ára, omboyke hína William Miller rembiapo histórico, ñerrepresentáva pe “aplomo” rupive. Ha'ekuéra ñembojoavy umi ovy'áva ndive ohechávo pe “aplomo” Zorobabel popegua. Zacarías “aplomo” ha'e pe ita ñemopu'ã haña, oguerúva peteĩ ñemboja'o. Peteĩ aty omboyke pe “aplomo,” ndogueroviái rupi ohecha haña pe “aplomo” Zorobabel popegua oĩha “umi siete” ndive. Pe ñe'ẽ “siete” oĩva pe “aplomo” ndive, ha'e upe hebreo ñe'ẽ añete haña ñembohasáva “siete veces” ramo Levítico mokõipa poteĩme.

Upéi Zacarías omombe'u jey mba'e añeteha, opáy vove, ndoikuaaiha mávapa umi mokõi testígo. Upéva oporandu jey: “Mávapa ko'ã mokõi olívo yvyramáta?” Ha upéi ombojey jey upe porandu, oporandúvo: “Mba'épa ko'ã mokõi olívo rakã, umi mokõi tubo óro rupive ñohẽva pe aséite óro ijeheguiete?” Ha Gabriel omombarete pe porandu, ombohováivo jey Zacarías porandu peteĩ porandu rupive: “Ndereikuaái piko mba'épa ko'áva?” upévape Zacarías ombohováí: “Nahániri.” Upérõ Gabriel he'i: “Ko'áva hína umi mokõi ñeñohẽva'ekue aséite reheve, oĩva Ñandejára, yvy tuichakue Jára, ykére.”

Pe capítulo ñepyrũ Gabriel omombáy haña Zacaríaspe ike guive. Upéva, Zacarías ohechauka umi vírgen ñemombáyva pyhare mbyte jave, ha umi vírgen ñemombáy vove, ojehechauka chupekuéra oguerékova peteĩ mba'e pohýi eterei ikorasõme ñentende haña mba'épa ohechauka umi mokõi testígo oĩva Apocalipsis capítulo once-pe. Opaite Biblia aranduka ojoaju ha opa Apocalipsis arandukápe. Opaite proféta ñemoĩ peteĩ ñe'ẽme, Tupã ndaha'ẽgui ñembyai apohare. Opaite proféta ñe'ẽ hetave umi ára pahápe rehe, umi ára ha'ekuéra oikove hague rangue.

Gabriel oiporu pe principio Alfa ha Omega rehegua ohechaukávo Zorobabel omoñepyrũtaha ha omohu'ātaha pe tembiapo templo ñemopu'ã rehegua. Ithembiapo ojehechauka omoĩha pe ita ñepyrũrã ñepyrũme ha pe ita akã rehegua ipahápe. Zorobabel ohechauka pe movimiento Millerita ha pe movimiento Future for America.

Pe mba'épa Gabriel omombe'u Zacaríaspe ha'e ko'ãga pe pyhare mbyte sapukái rembiapo, taha'e pe peteĩha ánhel ñemongu'épe térã pe mbohapyha ánhel ñemongu'épe, ojejapo Espiritu Santo pokatu rupive.

Ojejuháiicha omano jave hikuái tapére, ko yvy tuichakue ovy'a va'ekue hetekuéra omano va'ekuere; ha opu'ã jey rire katu, ko yvy tuichakue okyhyje, ha ha'ekuéra ovy'a. Ovy'a hikuái ohechágui Zerubbabel pópe pe plomada umi “siete veces” rehegua. Pe plomada hina pe ita oñemopu'ãha hi'ári, omboja'óva umi arandu ha umi tavy haña.

Zacarías no dice “los siete”, sino “aquellos siete”. Ellos ven tanto dos mil quinientos veinte años de dispersión. La palabra traducida como “siete” es la misma palabra que se traduce como “siete tiempos” en Levítico veintiséis, y representa “la maldición” de la esclavitud que fue traída sobre ambos reinos, el del norte y el del sur, de Israel. El libro de Daniel identifica “aquellos siete” como una primera y una última indignación.

Ita angapyrã omoĩva'ekue William Miller ha'e va'ekue “umi siete tiempo”, ha ita akã omoĩva tercer ángel remiandu ha'e avei “umi siete tiempo”. Umi ovy'áva ohechávo “umi siete” pe Midnight Cry pahápegua ñemombáype, ohecháta peteĩ ñemboja'o ha peteĩ ñemomombyry pe iporãitéva ha pe ivaívagui. Pe iporãitéva ovy'áta oikévo peteĩ joaju hañuáme, ha pe ivaíva oikuaáta araka'eve rireiterei ndorekói hikuái pe aceite oguejýva'ekue umi mokõi tubo óro reheve. Pe ahetegua oguerúva vy'a peteĩ atyme guarã, oikóta ambue atýpe guarã peteĩ ita ñepysangakuévarã, jepe oĩkuri ojehecha hañuáiicha opavavépe umi ohechaséva'ekuépe.

Péichaite pe “mokõi poapy jevy” oiko va'ekue peteĩ prueba ñepyrũrãme ary 1856-pe, Filadélfia Adventismo ojetransisionárõ guare Laodicéa Adventismo-pe, upéicha avei pe “mokõi poapy jevy” oiko jey peteĩ prueba opa hañuápe, upe Ladoicéa Adventismo ojetransisionaha Filadélfia Adventismo-pe. Pe prueba ñepyrũrãme oñefalla va'ekue ary 1863-pe, oñemboykévo pe doctrina bíblica “mokõi poapy jevy” rehegua. Umi ofalláva pe prueba opa hañuápe ary 2023-pe, upéva oja póta omboykégui pe experiencia ojejeruréva pe pohãno ojeoporavóva pe “mokõi poapy jevy” Levítico veintiséis-pe ojekuaaukáva rupive.

Tuichaite ñamombe'u haña pe lívro de Daniel ombohováicha henyhẽ hañuáiicha umi “siete tiempo”, ñañepyrũ mboyve jahechávo pe marandu profético oĩva pe lívro de Daniel pegua peteĩha guive seis capítulo peve; capítulo cuatro ha cinco ningo oñe'ẽ umi “siete tiempo” rehe, ha umíva ohechauka pe ñepyrũ ha paha mokõi hatĩ rehegua pe mymba yvypegua ojehechaukáva Apocalipsis capítulo trece-pe.

Ñañepyrũta ñande remiandu umi seis capítulo peteĩha rehe pe artículo oúvape.

“Pe tesape Daniel oguerova'ekue Tupãgui oñeme'ẽ va'ekue ijojaha'ỹ hañuáiicha ko'ã ára pahápe guarã. Umi visión ha'e ohechava'ekue ysyry Ulai ha Hiddekel rembe'ýpe, umi ysyry

guasu Shinar pegua, ko'ága oĩma oñekumpli haḡuáicha, ha opaite mba'e oje'eva'ekue oikóta pya'eite."

"Peconsidera umi tetã judío rekovekuua, Daniel marandu haḡuãme oñeme'ẽrõ guare.

"Ñame'ẽve ñane aravo Biblia ñehesa'ỹijope guarã. Nañantendeporãi pe Ñe'ẽ he'iháicha ñantende va'erã. Pe Apocalipsis aranduka ojepe'a ñandéve peteĩ ñe'ẽmondópe ñantende haḡua pe ñembo'e ha mbo'epy oguerékova. 'Ojehovasáva pe omoñe'ẽva, ha umi ohendúva ko profesía ñe'ẽ, ha oñongatúva umi mba'e ipype ojehaíva: hi'ágama niko pe ára', he'i Tupã. Ñande, tetãicha, ñantendéramo mba'épa he'ise ñandéve ko aranduka, upéicharõ ojehecháta ñande apytépe peteĩ ñembopyahuguasu. Noroikuaaporãi gueteri opaite mbo'epy ome'ẽva, jepe oñeme'ẽramo ñandéve pe ñe'ẽmondo jaheka ha jahecha haḡua ipype."

"Yma guaré mbo'eharakuéra he'i kuri Daniel ha Apocalipsis ha'eha aranduka oñembotyva'ekue, ha tavayguakuéra ojei chuguikuéra. Pe ao ñemi rehegua, imba'eñemimbyrýva rupi heta tapicha ndoipe'ai haḡua, Tupã po tee oipe'a ko'ã iñe'ẽ pehẽnguégui. Pe téra tee 'Apocalipsis' voi ombohováí pe je'eha ha'eha peteĩ aranduka oñembotyva'ekue. 'Apocalipsis' he'ise oĩha peteĩ mba'e iñimportanteva ojehechaukáva. Ko aranduka añetegua oñe'ẽ umi oikóvare ko'ã ára pahápe. Ñande ñaimema, pe ao ñemi ojeipe'apyréva reheve, umi mba'e marangatu renda-pe. Ndajaikói haḡuáicha okápe. Jaíke va'erã, ndaha'etí apytu'ũ ñeñangareko'ỹ ha marangatu'ỹ reheve, ndaha'etí pya'eterei jepytasópe, síno ñemomba'eguasú ha kyhyje Tupãgua reheve. Jahupytymína pe ára umi profecía oĩva Apocalipsis arandúkapype oñembotyta haḡuáicha." Testimonies to Ministers, 113.